

Potentiaali – stereotypioita purkavan ohjauksen kehittämishanke

Alkukartoituskyselyn suorat jakaumat yläkouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukioissa, 17.8.2020

Jukka-Pekka Jänkälä, Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr

Sisällysluettelo: Taustatiedot

- Työpaikka
- Työtehtävä työpaikan mukaan
- Opettajien ja opinto-ohjaajien jakaumat työpaikan mukaan
- Työkokemus opetus- ja ohjaustehtävissä työpaikan mukaan
- Opetus- ja ohjausalan koulutus työpaikan mukaan
- Vastaajamäärä suuralueittain työpaikan mukaan
- Opettajat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa suuralueittain
- Opettajat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa maakunnittain
- Dikotominen sukupuoli työpaikan mukaan
- Vähemmistöryhmään kuulumisen työpaikan mukaan

Sisällysluettelo: Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat ohjeistukset ja niiden käyttö opetus ja -ohjaustilanteissa

- Ei suuria eroja tasa-arvolain tuntemuksessa
- Ei eroja yhdenvertaisuuslain tuntemuksessa
- Toiminnallinen tayv-suunnitelma on jossain määrin tuttu, mutta ei välttämättä läsnä päivittäisessä työssä
- Henkilöstöpoliittinen tayv-suunnitelma tunnetaan toiminnallista huonommin
- Tayv-asioiden konkreettisesti käsittelyssä tai edistämiseksi eroja

Sisällysluettelo: Yksilöön ja yhteiskuntaan liittyvät teemat, jotka voivat nousta esiin opetus- ja ohjaustilanteissa

- Käsitetuntemus (12)
- Valmiudet puhua (12)
- Suurin osa vastanneista on kiinnostunut tuesta ja välineistä tayv-aiheiden käsittelyyn

Tiedonkeruu

- Avoin verkkolinkki suomeksi ja ruotsiksi 13.4.–5.6.2020 (N=709).
- Välitettiin opetus- ja ohjausalan sosiaalisen median keskusteluryhmissä, hankkeen osatoteuttajien verkostoissa, hankkeen sidosryhmien verkostoissa, hankkeen viestintäkanavissa sekä kohderyhmää työllistävien organisaatioiden kautta.
- Kunnallisia organisaatioita tavoiteltiin kaikkien Suomen kuntien ja kaupunkien kirjaamoiden kautta. Ohjaamoihin, TE-toimistoihin ja ammatillisiin opettajakorkeakouluihin otettiin yhteyttä suoraan. Yliopistoja ei tavoiteltu systemaattisesti.

Lue lisää tiedonkeruusta ja aineiston yleistettävyydestä blogitekstistä ”Potentiaali-hankkeen alkukartoituskyselyn tiedonkeruu ja aineisto”, www.potentiaalihanke.fi

Potentiaalihanke.fi

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tietojen esitysmuoto

- Taulukot on rajattu yläkoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa työskenteleviin.
- Näiden lisäksi ”Kaikki”-sarakkeessa on väittämän jakauma koko aineistossa.
- Prosenttiosuudet on esitetty sarakkeittain, eli ne summautuvat pystysuoraan sataan.
 - Monivalintakysymyksissä on esitetty pelkästään ”kyllä” -vastauksen prosenttiosuus. Sarakkeet voivat summautua yli sadan.
- Määrällisesti tai suhteellisesti pienistä soluista on esitetty pelkkä suuruusluokka pienempi kuin -merkkiä käyttäen.
- Tilastollinen vertailu χ^2 - ja z-testeillä (ei raportoitu): tarkasteltava ryhmä verrattuna aineiston kaikkiin muihin vastaajiin.
 - Vertailuryhmä sisältää aineiston kaikki työpaikat.

Vastaajan taustatiedot

Erityistarkastelussa yläkoulut, ammatilliset oppilaitokset ja lukiot

- Vastaajista 510 eli 72 prosenttia työskentelee yläkoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa ja/tai lukiossa.
 - Näistä opettajana toimii 61 prosenttia ja opinto-ohjaajana 28 prosenttia. (Opettaja-opinto-ohjaajia on kolme prosenttia.)
 - Uraohjaajana toimivia on alle kaksi prosenttia, muita ohjaajia yhdeksän prosenttia, opettajankouluttajia kolme prosenttia ja muissa tehtävissä toimivia neljä prosenttia.
 - Osa vastaajista työskentelee yhdistelmätehtävässä, joten prosentit summautuvat yli sadan.
- Ammatillisten oppilaitosten vastaajissa on suhteessa eniten opettajia ja yläkoulujen vastaajissa eniten opinto-ohjaajia.

Työpaikka

Työpaikkasi (% , monivalinta)	
Ammatillinen oppilaitos	44
Yläkoulu	19
Lukio	15
Muu kunnan/kaupungin nuorisopalvelu (esim. etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta)	14
Ohjaamo	5
Ammattikorkeakoulu	4
TE-toimisto	3
Ohjauspalveluita tarjoava järjestö tai yhdistys	<2
Ohjauspalveluita tarjoava yritys tai ammatinharjoittaja	<2
Yliopisto	<2
Muu, mikä?	4
N (100 %)	709

Työtehtävä työpaikan mukaan

Missä opetus- tai ohjausalan tehtävissä toimit? Työpaikan mukaan (% , monivalinta)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Opettaja	43	69	58	46
Opinto-ohjaaja	50	16	41	21
Uraohjaaja		<3		4
Muu ohjaaja, mikä?	8	10	<5	20
Kouluttaja opettaja-, erityisopettaja- tai opinto-ohjaajakoulutuksessa	<5	4	<5	5
Muu, mikä?	5	5	5	11
N (100 %)	132	313	105	709

Opettajien ja opinto-ohjaajien jakaumat työpaikan mukaan

Työpaikat opettajana tai opinto-ohjaajana työskentelevien mukaan (%)

	Opettaja	Opinto-ohjaaja	Opettaja ja opinto-ohjaaja	Muu
Yläkoulu	11	33	<33	6
Ammatillinen oppilaitos	66	32	>33	21
Lukio	13	19	<20	<3
Yläkoulu & Lukio	5	11	<20	<3
Yläkoulu & Ammatillinen oppilaitos		<5		<3
Ammatillinen oppilaitos & Lukio	<5			
Yläkoulu & Ammatillinen oppilaitos & Lukio				<3
Muu	<5	<5	<20	71
N (100 %)	312	131	17	249

Työkokemus opetus- ja ohjaustehtävissä työpaikan mukaan

Kuinka monta vuotta olet työskennellyt opetus- ja ohjaustehtävissä? (%)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
0–3 vuotta	10	9	3	13
4–10 vuotta	23	24	15	23
11–20 vuotta	30	38	35	34
21–30 vuotta	30	21	34	23
Yli 30 vuotta	7	8	12	7
N (100 %)	132	313	105	709

Opetus- ja ohjausalan koulutus työpaikan mukaan

Onko sinulla opetus- tai ohjausalan koulutus, mikä? Työpaikan mukaan (% , monivalinta)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Opettajan pätevyys	75	86	86	67
Opinto-ohjaajan pätevyys	47	20	39	24
Uraohjauksen erikoistumiskoulutus	0	<5	<5	<2
Muu ohjausalan koulutus, mikä?	13	18	6	28
Ei ole	<5	5	<5	8
N (100 %)	132	313	105	709

Vastaajamäärä suuralueittain työpaikan mukaan

Työpaikan suuralue työpaikan mukaan (% , monivalinta maakunnista)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Etelä-Suomi ja Helsinki-Uusimaa	47	16	29	30
Länsi-Suomi	27	52	50	41
Pohjois- ja Itä-Suomi	27	32	22	29
N (100 %)	132	313	105	709

Vastaajista 58 % työskentelee Uusimaalla, Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Muiden maakuntien osuudet ovat <1–6 %. Aineistossa ei ole Ahvenanmaalla työskenteleviä.

Väkimäärään suhteutettuna Uusimaalta ja Varsinais-Suomesta saatiin odotettua vähemmän vastauksia. Pirkanmaalta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Pohjanmaalta vastauksia saatiin odotettua enemmän. Muut maakunnat ovat kolmen prosenttiyksikön sisällä odotetusta osuudesta.

Opettajat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa suuralueittain

- Suuralueittain tarkasteltuna lukioiden opettajia on huomattavasti odotettua enemmän Länsi-Suomen suuralueella (+28 %-yks.) ja huomattavasti odotettua vähemmän Etelä-Suomen (-13 %-yks.) ja Helsinki-Uusimaan suuralueilla (-12 %-yks.).
- Ammatillisten oppilaitosten opettajia on huomattavasti enemmän Länsi-Suomen suuralueella (+32 %-yks.) ja huomattavasti odotettua vähemmän Helsinki-Uusimaan (-21 %-yks.) ja Etelä-Suomen suuralueilla (-16n %-yks.).
- Suuralueittainen epäsuhta on syytä huomioida tulosten tulkinnassa mikäli on syytä olettaa, että tarkasteltava vaihtelee suuralueittain.

Kumpulainen, Timo (2017) (toim.). Opettajat ja rehtorit Suomessa 2016.

Opetushallituksen Raportit ja selvitykset 2017:2, 77, 105.

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opettajat-ja-rehtorit-suomessa-2016>

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Opettajat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa maakunnittain

- Potentiaalinen aineisto ei mahdollista luotettavaa tarkastelua maakuntatasolla.
- Uusimaan osuus on odotettua huomattavasti pienempi (yli -10 %-yks.) ja Varsinais-Suomen jossain määrin pienempi (yli -5 %-yks.) sekä lukioissa että ammatillisissa oppilaitoksissa.
- Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan osuudet ovat jossain määrin odotettua pienempi lukioiden puolella (yli -5 %-yks.).
- Pirkanmaan ja Keski-Suomen osuudet ovat odotettua huomattavasti suurempia (yli +10 %-yks.) sekä lukioissa että ammatillisissa oppilaitoksissa.
- Pohjois-Pohjanmaan osuus on odotettua huomattavasti suurempi (yli +10 %-yks.) ja Pohjanmaan osuus jossain määrin odotettua suurempi (yli +5 %-yks.) ammatillisten oppilaitosten puolella.
- Kainuun ja Lapin osuudet ovat jossain määrin odotettua suuremmat (+5 %-yks.) lukioiden puolella.

Kumpulainen, Timo (2017) (toim.). Opettajat ja rehtorit Suomessa 2016.

Opetushallituksen Raportit ja selvitykset 2017:2, 77, 105.

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opettajat-ja-rehtorit-suomessa-2016>

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Dikotominen sukupuoli työpaikan mukaan

Sukupuolesi työpaikan mukaan rajattuna naisiin ja miehiin (%)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Nainen	85	68	79	77
Mies	15	32	21	23
Nainen+Mies	100	100	100	100
Muu & En halua kertoa (%)	<5	<5	<5	<3
N (yhteensä)	132	313	105	709

Vähemmistöryhmään kuulumisen työpaikan mukaan

Kuulutko johonkin vähemmistöryhmään? Työpaikan mukaan (%)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Kyllä	5	10	6	9
En	92	86	90	87
En halua kertoa	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa	<5	<5	<5	<3
N (100 %)	132	313	105	709

Taulukoiden tulkinnassa
huomioitava vastaajien
väliset erot.

Yläkoulujen, ammatillisten oppilaitosten ja
lukioiden vastaajat poikkeavat ryhminä
toisistaan kaikkien edellä esitettyjen
taustatietojen perusteella. Erot taulukoissa
voivat johtua eri tekijöiden yhdistelmästä.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat ohjeistukset ja niiden käyttö opetus ja -ohjaustilanteissa

Ei suuria eroja tasa-arvolain tuntemuksessa

Tunnetko tasa-arvolain työpaikan mukaan (%)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen hyvin lain sisällön	25	21	30	23
Tunnen lain sisällön jossain määrin	68	66	56	66
Olen kuullut siitä, mutta en tunne sen sisältöä	7	<15	13	<13
Se on minulle täysin vieras		<5		<3
N (100 %)	132	312	105	708

Lukio: Hyväksi raportoitu lain tuntemus hieman koko aineistoa parempi.

Ei eroja yhdenvertaisuuslain tuntemuksessa

Tunnetko yhdenvertaisuuslain työpaikan mukaan (%)				
	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen hyvin lain sisällön	28	23	27	25
Tunnen lain sisällön jossain määrin	64	62	58	62
Olen kuullut siitä, mutta en tunne sen sisältöä	8	<15	15	<13
Se on minulle täysin vieras		<5		<3
N (100 %)	132	313	105	709

Toiminnallinen tayv-suunnitelma on jossain määrin tuttu, mutta ei välttämättä läsnä päivittäisessä työssä

Tunnetko työpaikkasi toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työpaikan mukaan (%)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen hyvin	43	31	44	32
Olen kuullut, mutta en tunne sisältöä	32	40	39	34
Suunnitelma on minulle täysin vieras	9	16	<5	15
Suunnitelmaa ei ole	8	<5	<5	6
En osaa sanoa	8	<15	8	13
N (100 %)	132	313	105	709

Ammatillinen oppilaitos: toiminnallinen tayv-suunnitelma tunnetaan huonommin.

Henkilöstöpoliittinen tayv-suunnitelma tunnetaan toiminnallista huonommin

Tunnetko työpaikkasi henkilöstöpoliittisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman työpaikan mukaan (%)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen hyvin	25	25	25	24
Olen kuullut, mutta en tunne sisältöä	38	41	51	39
Suunnitelma on minulle täysin vieras	17	19	12	18
Suunnitelmaa ei ole	5	<5	<5	4
En osaa sanoa	15	<15	<10	14
N (100 %)	132	313	105	709

Missä seuraavissa työpaikkasi käytännöissä käsittelette konkreettisesti tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä asioita tai edistätte niiden toteutumista? Työpaikan mukaan (% , monivalinta)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Opetuksen tai ohjauksen toteuttaminen	69	67	74	59
Jatko-opintoihin ohjaus	64	34	57	40
Oppilas- tai opiskelijahuollossa	58	43	64	39
Opetus- ja ohjausmateriaali	48	42	43	38
Työelämään ohjaus	31	42	28	37
HOPS/HOKS	24	46	19	29
Uraohjaus	16	26	22	24
Urasuunnitelman tekeminen	15	27	20	23
TET-jaksojen ohjaus	40	10	20	15
Organisaation markkinointimateriaali	4	12	13	13
Kotoutumissuunnitelma	<5	<5	<5	<5
Muu, mikä?	7	5	<5	9
Konkreettisia käytäntöjä ei ole	5	6	<5	8
En tiedä	7	14	7	12
N (100 %)	131	309	104	699

Tayv-asioiden konkreettisessa käsittelyssä tai edistämisessä eroja

- Yläkoulu: TET-jaksojen ohjaus ja opetus- ja opiskelijamateriaali muita suurempia
- Ammatillinen oppilaitos: jatko-opintoihin ohjaus ja opiskelijahuolto muita pienempiä
- Ammatillinen oppilaitos: HOKS ja työelämään ohjaus muita suurempia
- Lukio: työelämään ohjaus muita pienempi
- Epätietoisten osuus suurempi ammatillisissa oppilaitoksissa

Ei eroja kiusaamista, häirintää tai syrjintää koskevien ohjeiden tai toimintamallien olemassaolossa

Onko työpaikallasi ohjeita tai toimintamalleja tilanteisiin, joissa havaitaan opiskelijoihin/ohjattaviin kohdistuvaa kiusaamista, häirintää tai syrjintää? Työpaikan mukaan (%)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Kyllä	73	71	71	63
Kyllä, mutta vain osaan tilanteista	17	15	16	15
Ei	<5	<5	<5	6
En osaa sanoa	<10	<15	<10	16
N (100 %)	132	312	102	701

Paikoitellen ohjeet ja toimintamallit tarvitsevat vastaajien mukaan täydentämistä.

Yksilöön ja yhteiskuntaan liittyvät teemat, jotka voivat nousta esiin opetus- ja ohjaustilanteissa

Sivujen 28–51 taulukoiden tulkinta blogikirjoituksessa ”Ensimmäiset tulokset Potentiaali-hankkeen alkukartoituskyselystä: yläkoulut, ammatilliset oppilaitokset ja lukiot”

www.potentiaalihanke.fi

Sivut 28–39 Käsitetuntemus

Sivut 40–51 Valmiudet puhua

Sivut 52–53 Minkälaista tukea tai välineitä toivoisit näiden aiheiden käsittelyyn?

Käsitetuntemus: Seksuaalinen suuntautuneisuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Seksuaalinen suuntautuneisuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	>95	92	>95
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	<5	<10	<5	<6
Käsite on minulle vieras		<5		<3
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: sukupuoleen perustuva syrjintä

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Sukupuoleen perustuva syrjintä	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	96	92	>95
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	4	<10	<5	<6
Käsite on minulle vieras		<5		<3
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: sukupuolistereotyytiat

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Sukupuolistereotyytiat	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	95	83	94
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	5	<15	6	<13
Käsite on minulle vieras		<5		<3
N (100 %)	132	311	104	706

Yläkoulu ja lukio: käsite enemmän tunnettu
Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: perheiden moninaisuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Perheiden moninaisuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	90	85	95	89
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	<10	<15	<5	<12
Käsite on minulle vieras	<5	<5	<5	<3
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu
Lukio: käsite paremmin tunnettu

Käsitetuntemus: kulttuurinen moninaisuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Kulttuurinen moninaisuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	88	82	90
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	12	<20	10	<16
Käsite on minulle vieras		<5		<3
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: kieli- ja kulttuuritietoisuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Kieli- ja kulttuuritietoisuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	81	76	89	79
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	<20	21	<10	<21
Käsite on minulle vieras	<5	3	<5	<3
N (100 %)	132	311	104	706

Lukio: käsite enemmän tunnettu

Käsitetuntemus: sukupuolitietoisuus/-sensitiivisyys

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Sukupuolitietoisuus/-sensitiivisyys	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	83	67	84
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	<20	27	<20	21
Käsite on minulle vieras	<5	6	<5	3
N (100 %)	132	311	104	706

Yläkoulu ja lukio: käsite enemmän tunnettu
 Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: saavutettavuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Saavutettavuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
	Tunnen käsitteen hyvin	53	62	55
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	32	27	35	26
Käsite on minulle vieras	15	12	11	9
N (100 %)	132	311	104	706

Yläkoulu ja lukio: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: rodullistaminen

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Rodullistaminen	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	49	49	50	52
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	36	36	37	36
Käsite on minulle vieras	14	15	13	12
N (100 %)	132	311	104	706

Käsitetuntemus: sukupuolen mukainen segregatio

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)

Sukupuolen mukainen segregatio

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	63	43	60	50
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	29	32	32	33
Käsite on minulle vieras	8	25	8	17
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: moniperusteinen syrjintä

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Moniperusteinen syrjintä	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	42	33	37	39
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	32	38	33	35
Käsite on minulle vieras	26	29	31	26
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Käsitetuntemus: intersektionaalisuus

Kuinka hyvin tunnet seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet? (%)				
Intersektionaalisuus	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Tunnen käsitteen hyvin	16	14	17	17
Olen kuullut, mutta en oikeastaan tiedä sen sisältöä	33	30	36	36
Käsite on minulle vieras	51	56	47	48
N (100 %)	132	311	104	706

Ammatillinen oppilaitos: käsite vähemmän tunnettu

Valmiudet puhua: ikä ja elämänvaihe

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

IKÄ JA ELÄMÄNVAIHE.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	79	71	80	76
Kohtalaiset	<20	25	<20	22
Puutteelliset	<5	<5	<5	<3
En pidä tärkeänä		<5		<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	313	104	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi

Valmiudet puhua: sosiaaliset suhteet

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

SOSIAALISET SUHTEET, esimerkiksi perheen ja ystävien vaikutus alavalintaan.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	72	63	68	70
Kohtalaiset	24	28	<30	36
Puutteelliset	4	<10	<5	11
En pidä tärkeänä		<5		<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	312	104	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi
ja puutteelliset muita suurempi

Valmiudet puhua: hyvinvointi ja terveys

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

HYVINVOINTI JA TERVEYS, esimerkiksi mielenterveys, osallisuus.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	68	58	63	65
Kohtalaiset	<30	33	<35	29
Puutteelliset	<5	<10	<5	6
En pidä tärkeänä		<5		<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	313	102	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi ja kohtalaiset sekä puutteelliset muita suurempi

Valmiudet puhua: sosioekonominen asema

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

SOSIOEKONOMINEN ASEMA, esimerkiksi toimeentulo, työttömyys, eriarvoisuus, luokkatausta.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	66	56	55	62
Kohtalaiset	29	37	36	31
Puutteelliset	<5	5	<10	5
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	311	104	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi ja kohtalaiset muita suurempi

Valmiudet puhua: sukupuoli

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

SUKUPUOLI, esimerkiksi työttömyys/pojittelu, sukupuolistereotyytiat, sukupuolen moninaisuus.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	61	55	55	57
Kohtalaiset	36	35	37	35
Puutteelliset	4	8	<10	6
En pidä tärkeänä		<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	313	104	708

Ammatillinen oppilaitos: puutteelliset valmiudet muita suurempi

Valmiudet puhua: seksuaalinen suuntautuminen

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN, esimerkiksi seksuaalivähemmistöt, sateenkaariperheet, heteronormatiivisuus.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	60	48	50	51
Kohtalaiset	31	35	37	35
Puutteelliset	9	13	<15	11
En pidä tärkeänä		<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	313	104	708

Yläkoulu: hyvät valmiudet muita suurempi

Valmiudet puhua: alueellinen eriarvoisuus

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

ALUEELLINEN ERIARVOISUUS, esimerkiksi rajalliset koulutusala-vaalinnat.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	54	46	54	51
Kohtalaiset	38	37	35	35
Puutteelliset	<10	11	8	10
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5	<5	<3
N (100 %)	132	312	104	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi ja en osaa sanoa muita suurempi

Valmiudet puhua: koulutus- ja uravalintojen eriytyminen

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

KOULUTUS- JA URAVALINTOJEN ERIYTYMINEN esimerkiksi sukupuolen, etnisyyden tai sosioekonomisen aseman mukaan.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	56	45	54	50
Kohtalaiset	31	37	33	36
Puutteelliset	<15	13	<10	11
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	131	106	103	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita pienempi ja puutteelliset muita suurempi

Valmiudet puhua: työelämän tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

TYÖELÄMÄN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS, esimerkiksi lasikatto-ilmiö, palkkatasa-arvo.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	53	46	53	49
Kohtalaiset	31	40	36	37
Puutteelliset	<15	10	9	11
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5	<5	<3
N (100 %)	132	312	104	708

Valmiudet puhua: uskonto

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

USKONTO, esimerkiksi elämänkatsomus, vakaumus.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	52	42	49	44
Kohtalaiset	36	38	38	40
Puutteelliset	<15	14	<15	13
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa		<5		<3
N (100 %)	132	311	103	708

Yläkoulu: hyvät valmiudet muita suurempi

Valmiudet puhua: etnisyys

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

ETNISYYS, esimerkiksi kansalaisuus, rasismi, rodullistaminen.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	44	48	38	43
Kohtalaiset	42	36	50	43
Puutteelliset	12	<15	<15	12
En pidä tärkeänä	<5	<5	<5	<3
En osaa sanoa	<5	<5		<3
N (100 %)	132	313	104	708

Ammatillinen oppilaitos: hyvät valmiudet muita suurempi ja kohtalaiset muita pienempi

Valmiudet puhua: vammaisuus

Millaiset valmiudet sinulla on puhua opiskelijoiden tai ohjattavien kanssa seuraavista aiheista?
Työpaikan mukaan (%)

VAMMAISUUS.

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Hyvät	41	42	36	41
Kohtalaiset	39	37	38	39
Puutteelliset	<20	<20	26	19
En pidä tärkeänä		<5		<3
En osaa sanoa	<5	<5		<3
N (100 %)	132	313	103	708

Lukio: puutteelliset valmiudet muita suurempi

Suurin osa vastanneista on kiinnostunut tuesta ja välineistä tayv-aiheiden käsittelyyn

Minkälaista tukea tai välineitä toivoisit näiden aiheiden käsittelyyn? Työpaikan mukaan (% , monivalinta)

	Yläkoulu	Ammatillinen oppilaitos	Lukio	Kaikki
Avointa opetus-/opiskelumateriaalia verkossa	53	56	44	54
Koulutustilaisuuksia	39	49	45	48
Aiheita käsitteleviä videoita	57	47	49	47
Avoimia verkkokursseja	22	35	12	36
Koottua tasa-arvotietoa esimerkiksi verkkosivulla	35	30	32	33
Opiskelijoille suunnattua opaskirjaa	27	35	23	29
Aiheita käsitteleviä podcasteja	20	21	23	22
Jotain muuta, mitä?	<5	4	<5	4
En tarvitse tukea tai välineitä	10	9	14	9
N (100 %)	130	310	101	699

Suurin osa vastanneista on kiinnostunut tuesta ja välineistä tayv-aiheiden käsittelyyn

- Yläkoulu: enemmän videoita ja vähemmän koulutustilaisuuksia ja avoimia verkkokursseja
- Ammatillinen oppilaitos: enemmän opiskelijoille suunnattua opaskirjaa
- Lukio: vähemmän avoimia verkkokursseja ja avointa opetus-/opiskelumateriaalia verkossa

Kiitos.

Jukka-Pekka Jänkälä | jukka-pekka.jankala@otus.fi
Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr

Potentiaali

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020